

na žalovaného Františka H-a, leč, že by byl jednal v důvěře v pozemkovou knihu, což podle zjištění odvolacího soudu se nestalo a což samo dovolání o žalovaném Františku H-ovi již více ani netvrdí. Že jen z příčiny zjednodušení a za žalobkynina souhlasu právo zástavní, o které jde, nebylo zapsáno napřed pro Martu M-ovou, nýbrž ihned pro družstvo P., by ušetřeny byly útraty spojené s převodem, nebylo v prvé stolici tvrzeno a nelze proto k této novotě přihlížeti v řízení dovolacím (§ 504 odst. 2 c. ř. s.). Nejde tu o formální otázku, nýbrž o skutečnost pro rozhodnutí této právní rozepře důležitou, že družstvo P. zápůjčku původně zamýšlenou Marii K-ové vskutku neposkytlo, t. j. valutu 25.000 Kč, jak nesporno, jí nevyplatilo, že takto žádné pohledávky proti Marii K-ové nenabylo a že právě proto jejím zástavním věřitelem státi se nemohlo. Dovolání marně poukazuje na změny nastalé v občanském právu třetí dílčí novelou ohledně knihovního práva zástavního (§§ 33 a násl. cís. nař. ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák.), pokud se týče na vlastnickou hypoteku a na soustavu pevných míst zástavních, neboť onou novou úpravou nebyl převzat do platného občanského práva ani právní útvar vlastnické hypoteky (říšsko německé právo), ani jí nebyla přijata soustava pevných zástavních míst (švýcarské právo), nýbrž bylo setrváno na dosud platné zásadě ryze akcesorní povahy zástavního práva (§§ 447 a 449 obč. zák.), z níž byla v zájmu snadnějšího využití hypotekárního úvěru novou úpravou §§ 469 a 1446 obč. zák. připuštěna toliko výjimka z tohoto pravidla pro případ, že dluh zástavním právem krytý zanikl zaplacením pokud se týče umořením anebo spojením. Ale vždy i v těchto případech se předpokládá, že zástavní právo knihovní zřízeno bylo ku zajištění platné, vzniknuvší a jsoucí pohledávky, a na tom, že pro neexistující pohledávku nelze zříditi zástavní právo, nebylo třetí dílčí novelou nic změněno. Dovolání nemá pravdu, že nerozhoduje důvěra v pozemkovou knihu, které se ostatně žalovaný František H. dříve sám dovolával, jenže svou bezelstnost neprokázal. Naopak, jen kdyby dovolatel byl jednal v důvěře v pozemkovou knihu, byl by, právě tak, jak Marie T-ová, nabyt knihovního zástavního práva a jen v tomto případě byl by se stal hypotekárním věřitelem Marie K-ové. Jelikož však František H. podle zjištění odvolacího soudu pravý stav věci dobře znal a tedy v důvěře v pozemkovou knihu nejednal, nemohl postupem, o který jde, nabytí práv, kterých jeho postupitelka sama neměla a podle toho, co uvedeno, mít ani nemohla (§ 1394 obč. zák.). Dovolání, které se jinak odkazuje na správné a výstižné důvody napadeného rozsudku, není tudíž odůvodněno a nebylo mu proto vyhověno.

Čís. 5684.

Schovanci nepřisluší nárok na úplatu za služby pěstounům, třebaš schovanec zůstal v domácnosti pěstounů (syna jejich) i po dosažení 22. roku a pěstouni již zemřeli.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1926, Rv I 1806/25.)

Žalobkyně byla od svého šestého roku schovankou v rodině žalovaného F-a (jeho rodičů). Provdavši se roku 1920 ve svém 28. roce, domáhala se roku 1924 na žalovaném úplaty za služby, jež byla vykonala jemu (jeho rodičům). Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Poměr mezi žalobkyní a rodinou F-ovou byl dle §u 186 obč. zák. podobný poměru manželského dítěte k rodičům. Manželské děti nemají vůči rodičům, s nimiž jsou ve svazku rodinném, nároku na mzdu za práce v domácnosti, neb i jinde konané, pokud rodiče dle §u 139 obč. zák. pečují o jejich živobytí a zdraví, poskytují jim slušnou výživu a o ně se starají. Rodiče mají právo řídití jednání svých dětí, a tyto jsou povinny je poslouchati, pročez musí též bez nároku na zvláštní úplatu pomáhati dle svých sil v domácnosti a ve výdělku. Že by poměr pěstounky končil smrtí Barbory F-ové (matky žalovaného), jak mylně odvolatelka za to má, nelze z výsledku řízení usuzovati. Naopak v poměru dosavadním bylo pokračováno, tehdy žalobkyně měla již před svatbou, žalovaný vše potřebné k tomu jí opatřoval, pořizoval výbavu, vystrojil jí svatbu jako vlastnímu dítěti, takovou, jak na jeho velmi malé poměry je přiměřeno, a dal jí nad to ze svého věna 500 Kč. To vše by nečinil, kdyby jednalo se o poměr služebný, to také dle srovnalého seznání znalců děvčeti, když ze služby odchází, se nedává a není to zvykem. Soud odvolací za pečlivé úvahy všech výsledků řízení dospěl stejně jako první soud k úsudku, že nebylo úmyslem, žádné ze stran, aby práce žalobkyně odměňována byla jako u služky. Svědčí tomu mimo zmíněné již okolnosti dále i to, že dle srovnalého seznání znalců hospodářství F-ových je jen malé a s tak skrovnou výměrou pozemků, že by placené síly služebné osoby nesneslo. Nemohlo býti již proto na F-ových požadováno, by žalobkyni plat jako služce dali.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Provádějíc dovolací důvod čís. 4 §u 503 c. ř. s. dovozuje žalobkyně, že na ni nemohou platiti ona hlediska, jež uvádí napadený rozsudek obdobou rodinného poměru vlastního dítěte k rodičům, neboť prý poměr pěstounský liší se od poměru onoho podstatně tím, že dítě pěstounem do péče přijaté nepodléhá jeho moci jako na př. vlastní dítě moci otcovské, má svého poručníka, není členem rodiny a pod., důsledkem čehož nelze prý služby jím pěstounu konané pokládati všeobecně za bezúplatné. Dovolatelka jest na omylu a lze jí na to naopak odvětit, že hlediska, která se běrou na služby vlastních dětí ve vlastní rodině, platí zajisté také na dítě v poměr pěstounský přijaté, na toto tím spíše, že přičilo by se veškerému právnímu citu i pojmu, kdyby pěstoun dítěti v péči převzatému, jemuž takto bez zákonného závazku a z pouhé přichylnosti k němu poskytuje totéž, co vlastní rodiče dle zákona poskytnouti musí vlastním dětem, měl mu nad to ještě platiti za služby, v jeho rodině a hospodářství konané, jedině proto, že není vlastním jeho dítětem. Dvorní dekret ze dne 1. dubna 1813, čís. 32/40, na nějž se dovolatelka odvolává, arcit' jenom pro svůj názor, že jejím 22. rokem pěstounský poměr

přestal, svědčil by tím spíše proti názoru v dovolání zastávanému, neboť dekret ten stanoví, že si pěstouni dětí z nalezince přijatých mohou náklad na ně vynaložený v jejich pozdějším věku (až do roku 22.) od nich dáti ve svém hospodářství a živnosti odsloužiti, což rovná se jakémusi nucenému, bezplatnému služebnímu poměru. Nejvyšší soud ovšem nechce se při tom dotýkati otázky, zda tento dvorní kanc. dekret ještě za platný uznán býti může. Nelze tedy činiti žádný rozdíl a oba nižší soudy zcela správně a v plné shodě s dosavadní judikaturou dřívějšího vídeňského i tohoto nejvyššího soudu (viz zejména rozhodnutí čís. sb. n. s. 2134) dovodily, že služby, které žalobkyně v domácnosti, hospodářství a živnosti žalovaného, vlastně svých pěstounů konala, nelze dle práva nižším způsobem uznati za úplatné, vzhledem na tento její poměr k pěstounům, k čemuž jakožto další důvod přistupuje ovšem i ta další nižšími soudy zjištěná a správně posouzená okolnost, že skrovný majetek pěstounů a rozsah jejich domácnosti a živnosti již samy o sobě na obou stranách zřetelně a jasně vylučovaly úmysl na úplatnost těchto služeb. Dovojuje-li dovolatelka, že dle shora citovaného dekretu její poměr schovanecký končil jejím 22. rokem, pokud se týče smrti pěstounů, nelze jí přisvědčiti; v poměru tom bylo pokračováno, když žalobkyně nadále v domácnosti žalovaného jakožto syna svých dřívějších pěstounů jako schovanka zůstala, aniž by byla ta neb ona strana nějakým způsobem projevila úmysl, že poměr ten až dosud bezúplatný má se přeměnit v úplatný poměr služební, při čemž, jak již shora bylo k tomu poukázáno, skrovný majetek žalovaného, jeho hospodářství a živnosti placené síly služebné vůbec ani nesnášel, čímž takový úmysl již předem vyloučen byl a nedal vzniknouti domněnce §u 1151 obč. zák. Dovolává-li se konečně žalobkyně spravedlnosti a dobrých mravů a poukazuje-li na to, že se jí nedostalo náležité ochrany se strany poručenských soudů, jest tato výtka neoprávněnou; věc mluví jasně sama pro sebe a bylo by naopak příkrým bezprávím na žalovaném, kdyby rodičská péče bývalých pěstounů žalobkyně, kterou jí tito až do jejího provdání poskytovali, měla býti splacena tím, že by byly uznány zcela neoprávněné nároky, které žalobkyně teprve po několika letech po svém odchodu z domu pěstounů nyní z lichého důvodu služební smlouvy proti žalovanému uplatňuje.

Čís. 5685.

Do usnesení vrchního zemského soudu, jímž bylo změnou rozhodnutí výboru advokátní komory vyhověno žádosti kandidáta advokacie o započtení doby do advokátní praxe, jest nepřipustným odvolání výboru advokátní komory.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1926, R II 7/26.)

Žádost kandidáta advokacie, by mu do advokátní praxe byla započítána též praxe u advokáta od 15. července do 30. září 1925, v ý b o r